

**В. В. Лебедєва,
V курс, ООП-506**

Науковий керівник:

к. е. н., доцент кафедри обліку

і оподаткування К. В. Безверхий

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»*

(м. Київ)

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ЄСВ ТА ЙОГО БЮДЖЕТУВАННЯ

На початок 2017 року податкове законодавство зазнало радикальних змін, які мають значні наслідки для фінансово-господарської діяльності бізнесу України. Основну увагу підприємці приділяють підвищенню мінімальної заробітної плати до 3200 грн й відповідним змінам в оподаткуванні бізнесу. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) є невід'ємною складовою обов'язкових платежів, які беруться до уваги в процесі планування діяльності підприємств.

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» вчасне нарахування, розрахунок і сплата в повному обсягу ЄСВ повинні забезпечувати застрахованим особам страхові виплати і соціальні послуги, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для забезпечення страхових виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; покриття адміністративних витрат із забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування [1].

ЄСВ у свій час замінив раніше встановлені 3 види страхових внесків до фондів соцстрахування: за нещасні випадки на виробництві, за короткочасну втрату працездатності, на випадок безробіття.

В 2016 році Державна фіскальна служба (ДФС) України скасувала положення про обов'язкове утримання ЄСВ з доходів

СЕКЦІЯ 3. ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

фізичних осіб, тим самим зменшивши податковий тягар на застрахованих осіб й надавши їм можливість спрямовувати заощаджені кошти на підвищення заробітної плати працівникам. Але, на жаль, такий план не виправдав надій, ітому в 2017 році, згідно з вимогами законодавства, роботодавці мають сплатити 22% внеску до бюджету за кожного робітника, який має заробіток (база оподаткування) не менше 3200 грн, за умови дотримання п. 1.4 ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» [1].

Особливою рисою нарахування ЄСВ з 1 січня є поповнення переліку платників збору фізичними особами – підприємцями, а саме: особами, які обрали спрощену систему оподаткування, та особами, які провадять незалежну професійну діяльність, незалежно від наявності чи відсутності доходу. Отже, вищезгаданий соціальний внесок стрімко тисне на вітчизняний бізнес, що примушує підприємців переглядати свою цінову політику, кількісний склад кадрів й моделювання гнучкого бюджету ЄСВ, який наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Мінімально та максимально допустимі розміри ЄСВ у 2017 році (грн)

База нарахування ЄСВ	з 01.01 по 30.04	з 01.05 по 30.11	з 01.12 по 31.12
Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, грн	1600	1684	1762
Максимальний розмір бази нарахування ЄСВ (25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб)	40 000	42 100	44 050
Максимальний розмір ЄСВ (22% від максимальної бази) сплачується добровільно за бажанням платника єдиного податку	8800	9262	9691
Мінімальна заробітна плата	3200		
Мінімальний розмір ЄСВ (22% від МЗП)	704		
Мінімальний розмір ЄСВ для ФОП, які включені до першої групи платників єдиного податку, визначених у підпункті 1 пункту 291.4 статті 291 ПКУ, та скористалися зазначеною нормою [2]	352 грн (3200 x 0,5 x 22%).		

ЄСВ сплачується за місцем обліку платника у національній валюті шляхом внесення його суми на відповідні рахунки органів доходів і зборів, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Платники сплачують ЄСВ щомісяця до 20 числа місяця, що настає за місяцем, за який він сплачується (крім осіб, які здійснюють одноразову сплату). У разі несвоєчасного нарахування і сплати ЄСВ платник зобов'язаний самостійно обчислити цей внесок, відобразити його у звітності, що подається платником до органів доходів і зборів, та сплатити його. До того ж, на такого платника накладаються штрафні санкції, передбачені главою VII Інструкції «Про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», а саме:

- у разі ухилення від постановки на облік або несвоєчасного подання заяви, подання не за встановленою формою звітності – 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ);

- за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) ЄСВ – (до 01 січня 2015 р.) 10% чи (з 01 січня 2015 р.) 20% своєчасно не сплачених сум;

- за донарахування органом доходів і зборів або платником своєчасно не нарахованого ЄСВ – (до 01 січня 2015р.) 5% чи (з 01 січня 2015 р.) 10% зазначеної суми за кожний звітний період, за який відбувалося донарахування;

- за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується ЄСВ, – 8–15 НМДГ;

- за несплату, неповну сплату або несвоєчасну сплату суми ЄСВ – 10% несплачених сум.

За несвоєчасне перерахування/зарахування на рахунки органів доходів і зборів сум ЄСВ, додатково до фінансових санкцій банком стягується пеня з розрахунку 0,1% зазначених сум, розрахована за кожен день прострочення їх перерахування (зарахування) [3].

В умовах стрімких змін податкового законодавства, мінливості ринку праці, економічно-політичної кризи й великої конкуренції на ринку підприємці вимушені планувати ефективність діяльності з урахуванням існуючих ризиків, а отже складати бюджет (кошторис). Він сприяє чіткому кількісному розрахунку планових показників, координації дій на шляху встановлення

СЕКЦІЯ 3. ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

гнучкої стратегії бізнесу на майбутнє, а також оперативному контролю за дотриманням аналітичних норм.

В основу складання бюджетів мають бути покладені науково обґрунтовані принципи, засади й правила злагодженого планування діяльності суб'єкта господарювання. Але слід зазначити, що нині не існує чітко встановлених етапів складання бюджетів, адже й вітчизняні, та іноземні науковці трактують цей процес виходячи зі свого бачення.

Особливістю бюджетів (на відміну від форм бухгалтерської звітності) є те, що форми бюджетів не стандартизуються і визначаються цілями і об'єктами планування, характером і обсягами діяльності підприємства, його фінансовою і виробничою структурою [4, с. 40]. Планові бюджети податкових виплат оснований на даних звітного періоду й прогнозованій динаміці їх змін. У табл. 2 наведено бюджетний розрахунок нарахувань і сплати ЄСВ на 2017 рік ТОВ «All-makers», яке працює на загальній системі оподаткування.

Таблиця 2

Бюджетний розрахунок нарахування і сплати ЄСВ 2017 р.

Показник Місяць	01	02	03	04	...	11	12
Планова чисельність працівників у 2017 р., чол.	175	170	170	171	...	176	176
Динаміка чисельності працівників у 2016 р., чол.	174	169	169	170	...	175	175
Ставка ЄСВ, %	22%						
Мінімальна заробітна плата, тис. грн	3200						
Сума планового нарахування ЄСВ, тис. грн	123,2	119,68	119,68	120,38	...	123,9	123,9
Сума планових видатків на сплату ЄСВ, тис. грн.	123,2	119,68	119,68	120,38	...	123,9	123,9

За оцінками експертів, в Україні та інших країнах колишнього СРСР немає повного розуміння того, що більшість проблем на підприємствах виникає через невміння управляти ресурсами та застосовувати сучасні управлінські технології.

Отже, в умовах стрімкої зміни чинного законодавства в країні бюджетування нарахувань і сплати ЄСВ відіграє значну роль у визначенні перспектив розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
2. Про надання роз'яснень: лист Державної фіскальної служби України в областях, м. Києві від 30.12.2016 № 41658/7/99-99-13-02-01-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://statusy.gov.ua/zakonodavstvo/ediniy-vnesok-na-zagalnoobovyazkove-listi/70778.html>.
3. Про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: інструкція від 07 травня 2015 р. № 508/26953 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15/paran535#n535>.
4. Ілляшенко Т. О. Бюджетування як напрямок удосконалення системи управління діяльністю підприємств / Т. О. Ілляшенко, К. В. Ілляшенко, М. В. Скобенко // Вісник СумДУ. Серія Економіка. – № 3. – 2012. v С. 36–44.